

LATVIJAS SABIEDRĪBAS NODOKĻU KULTŪRAS ATTĪSTĪBA

Darba autori: Arta Strupiša, Jevgenijs Larionovs
Zinātniskais vadītājs:
Mg.oec. Angelina Tjurina

Grāmatvedības un finanšu koledža
2026

Pētījuma aktualitāte un mērķis

AKTUALITĀTE

- Nodokļu sistēmas efektivitāte atkarīga ne tikai no likumiem
- Zema nodokļu kultūra veicina ēnu ekonomiku
- Nepieciešami aktuāli empīriskie pētījumi

MĒRĶIS

Izpētīt Latvijas sabiedrības nodokļu kultūras attīstību, balstoties uz 2026. gada aptaujas datiem

UZDEVUMI:

1. Raksturot nodokļu kultūras jēdzienu
2. Analizēt attieksmi pret nodokļu maksāšanu
3. Identificēt galvenos faktorus
4. Salīdzināt ar 2024. gada pētījumiem
5. Izdarīt secinājumus

Pētījuma metodoloģija

183

RESPONDENTI

Dažādas vecuma grupas

1-5

LIKERTA SKALA

Atbilžu vērtēšana

2

NEDĒĻAS

2026. janv. otrā puse

Respondentu raksturojums

77%

Sievietes

30,6%

Vecums 35-44

63,9%

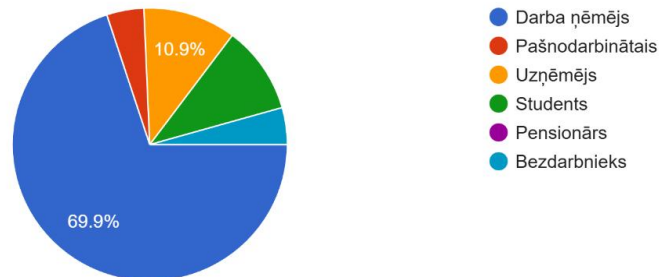
Augstākā izgl.

69,9%

Darba ņēmēji

Nodarbinātības statuss:

183 responses

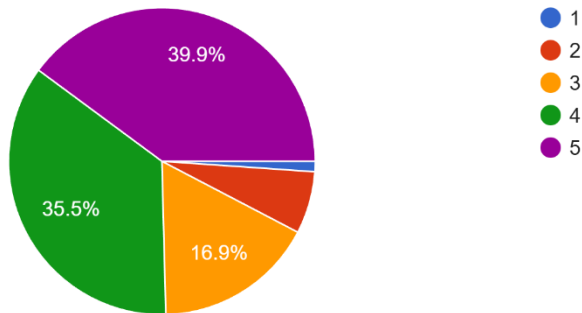
Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji ar daudzveidīgu profilu

Attieksme pret nodokļu maksāšanu

POZITĪVĀ NORMATĪVĀ ATTIEKSME

Nodokļu maksāšana ir katra iedzīvotāja pienākums pret sabiedrību (atzīmē no 1-5)

183 responses

75,4% piekrīt pienākumam | 71,6% atzīst attīstības veicināšanu | 66,6% uzskata nemaksāšanu par pārkāpumu

Nodokļu sistēmas taisnīgums

KRITISKA ATTIEKSME

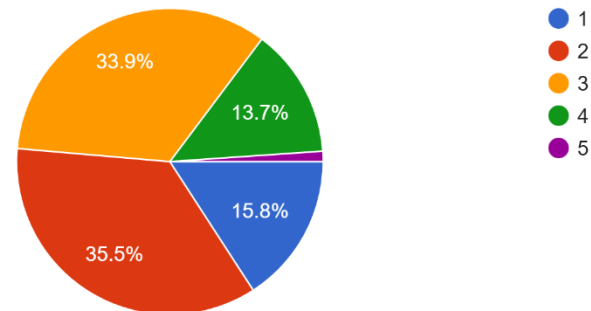
TIKAI

13,7%

uzskata nodokļu sistēmu par taisnīgu

51,3% nepiekrīt taisnīgumam

Nodokļu sistēma Latvijā kopumā ir taisnīga (atzīmē no 1-5)
183 responses

Zemā taisnīguma uztvere mazina nodokļu maksāšanas motivāciju

Uzticība valstij un caurspīdīgums

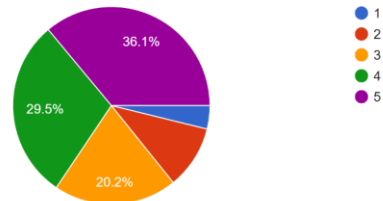
ZEMS UZTICĪBAS LĪMENIS

31,7% Uzticas valsts rīcībai

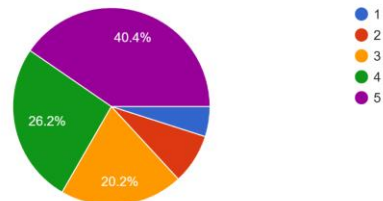
64% Lielāka caurspīdība ↑ vēlmi

71% Korupcija ↓ motivāciju

Es jūtos personīgi atbildīgs/-a par to, lai mani nodokļi tiktu samaksāti (atzīmē no 1-5)
183 responses

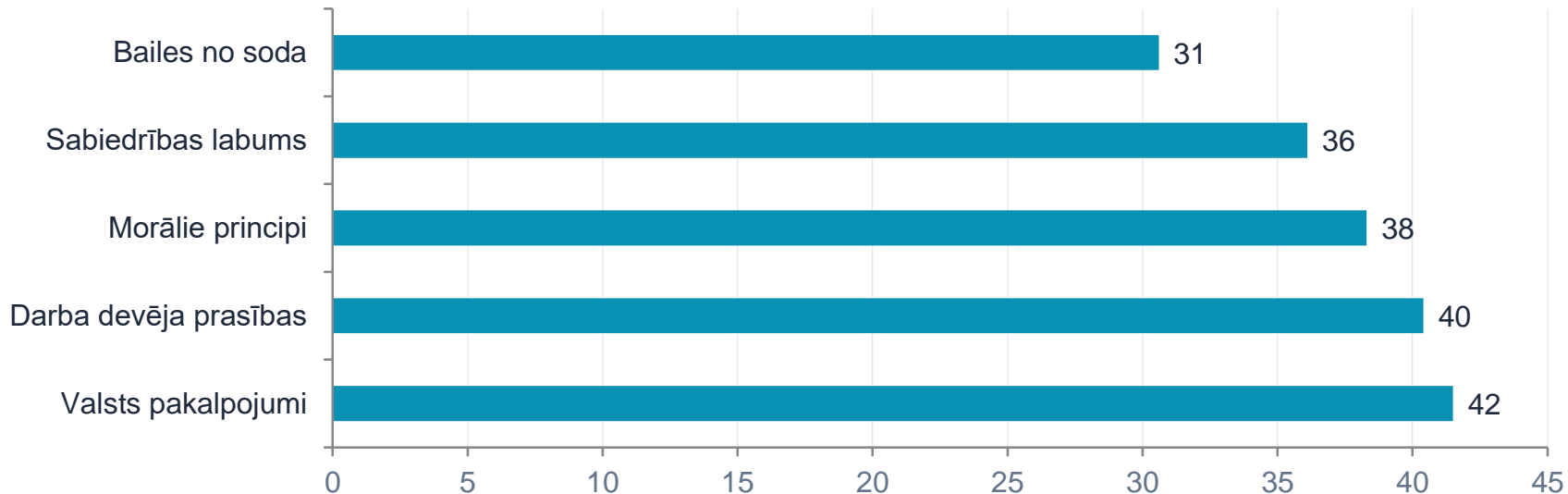
Nodokļu nemaksāšana ir nopietns pārkāpums (atzīmē no 1-5)
183 responses

Caurspīdīgums un korupcijas mazināšana ir izšķiroši faktori

Motivācija nodokļu maksāšanai

JAUKTA MOTIVĀCIJAS STRUKTŪRA

Ēnu ekonomika

PRETRUNA: NOSODĪJUMS VS TOLERANCES PRAKSE

GALVENIE IEMESLI:

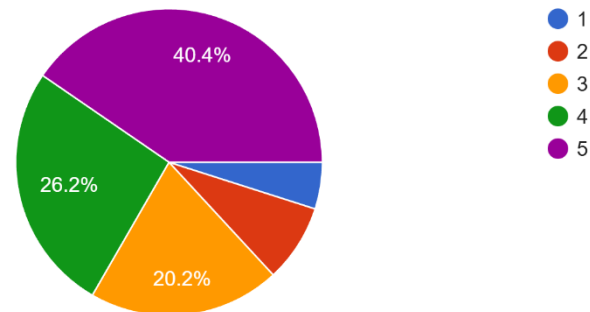
- 72,7% - augsts nodokļu slogs
- 63,9% - zemi ienākumi
- 52,5% - netaisnīga sistēma
- 51,9% - korupcija

FAKTISKĀ PRAKSE:

73,8% saņēmuši ienākumus bez pilnīgas nodokļu nomaksas

Nodokļu nemaksāšana ir nopietns pārkāpums (atzīmē no 1-5)

183 responses

Starpība starp deklarētajām vērtībām un reālo uzvedības toleranci

Galvenie secinājumi

1

Stabila normatīvā kultūra

75% piekrīt pienākumam

2

Kritiska attieksme

Tikai 13,7% uzskata par taisnīgu

3

Zema uzticība

Caurspīdīgums ir izšķirošs

4

Jaukta motivācija

Pragmatisms + morāle

5

Pretruna praksē

73,8% saņēmuši bez nomaksas

6

Stabilas tendences

2026 gads apstiprina 2024 gada pētījumu.

2026. gada aptauja apstiprina iepriekš konstatētās nodokļu kultūras tendences Latvijā

Priekšlikumi

1

**Informatīvās
kampanjas, semināri,
mācību programmas**

2

**Pasākumi pretrunu
samazināšanai**

3

**Nodokļu politikas
pilnveidošana**

4

**Palielināt nodokļu
līdzekļu izlietojuma
caurspīdīgumu**

5

**Apvienot kontroles un
sankciju mehānismus ar
sabiedrības vērtību un
atbildības stiprināšanu**

6

**Nodokļu kultūras
stiprināšanai-
visaptveroša pieeja**

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Kontakti:

artuiks@gmail.com

jevgenij.lar@gmail.com

Jautājumi?